

Arnika – program Toxické látky a odpady, Chlumova 17, 130 00 Praha 3, tel./fax: 222 781 471, arnika@arnika.org, www.arnika.org
RNDr. Jindřich Petrlík, předseda Arniky a vedoucí programu, tel.: 603 582 984, jindrich.petrlik@arnika.org
Ing. Milan Havel, zpracovatel žebříčků, tel.: 731 256 691, milan.havel@arnika.org
Tiskový mluvčí Arniky Vratislav Vozník, tel.: 606 727 942, vratislav.voznik@arnika.org

Tabulky s žebříčky největších znečišťovatelů podle IRZ pro Karlovarský kraj - hlášení za rok 2013

V kolonce „Trend“ je vždy označeno, zda příslušná provozovna v porovnání s rokem 2012 úniky či přenosy škodlivých látek zvýšila či snížila. Pomlčka je u firem, které minulý rok neohlašovaly, rovnítko znamená přibližně stejný údaj jako v loňském roce.

1. [Rakovinotvorné, pravděpodobně či potenciálně rakovinotvorné látky](#)
2. [Rakovinotvorné látky](#)
3. [Reprotoxické látky \(bez oxidu uhelnatého\)](#)
4. [Oxid uhelnatý](#)
5. [Mutagenní látky](#)
6. [Endokrinní látky](#)
7. [Skleníkové plyny](#)
8. [Plyny způsobující kyselé srážky](#)
9. [Látky poškozující ozónovou vrstvu](#)
10. [Látky nebezpečné pro vodní organismy](#)
11. [Perzistentní organické látky \(POPs\)](#)
12. [Rtuť a její sloučeniny](#)
13. [Rtuť a její sloučeniny \(v emisích a odpadech\)](#)
14. [Dioxiny](#)
15. [Prach \(PM10\)](#)

Tabulka 1 – rakovinotvorné, pravděpodobně či potenciálně rakovinotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny (IARC) jako **karcinogenní (1), pravděpodobně (2A) a možná (2B) karcinogenní pro člověka** obsažených v celkových únicích do ovzduší, vody a půdy podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2013 (www.irz.cz). Do skupiny 1 náležejí tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium, polychlorované bifenyly (PCB) a vinylchlorid**. Do skupin 2A a 2B náležejí tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny hlášené do IRZ: **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), 1,2-dichlorethan (DCE), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), dichlordifenyltrichlorethan (DDT), dichlormethan (DCM), ethylbenzen, heptachlor, hexachlorbenzen (HCB), chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, lindan, mirex, naftalen, nikl, olovo, rtuť, styren, tetrachlorethylen, tetrachlormethan (TCM), toxafen, trichlorethylen a trichlormethan**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.-zpracovatelská část	Vřesová	2052,0	↑
2.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice - lokalita Tisová	Březová	1129,6	↓
3.	O-I Manufacturing Czech Republic, a.s.	O-I Manufacturing Czech Republic, a.s., závod Nové Sedlo	Nové Sedlo	111,0	↓
4.	DIAMO, státní podnik	DIAMO, s. p., o. z. SUL Příbram - čistírna důlních vod Horní Slavkov	Horní Slavkov	72,5	↓
5.	CHEVAK Cheb, a.s.	ČOV Cheb, správa společnosti. laboratoř	Cheb	11,2	↑
6.	CHEVAK Cheb, a.s.	ČOV Mariánské Lázně	Mariánské Lázně	8,1	↑
7.	Momentive Specialty Chemicals, a.s.	Momentive Specialty Chemicals, a.s.	Sokolov	5,7	↓

Tabulka 2 – rakovinotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny (IARC) jako **karcinogenní (1)** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2013 (www.irz.cz). Do skupiny 1 náleží následující chemické látky anebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium, polychlorované bifenyly (PCB) a vinylchlorid.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.-zpracovatelská část	Vřesová	1875,8	↑
2.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice - lokalita Tisová	Březová	318,7	↑
3.	DIAMO, státní podnik	DIAMO, s. p., o. z. SUL Příbram - čistírna důlních vod Horní Slavkov	Horní Slavkov	72,5	↓
4.	O-I Manufacturing Czech Republic, a.s.	O-I Manufacturing Czech Republic, a.s., závod Nové Sedlo	Nové Sedlo	33,5	↓
5.	CHEVAK Cheb, a.s.	ČOV Cheb, správa společnosti. laboratoř	Cheb	11,2	↑
6.	CHEVAK Cheb, a.s.	ČOV Mariánské Lázně	Mariánské Lázně	8,1	↑
7.	Momentive Specialty Chemicals, a.s.	Momentive Specialty Chemicals, a.s.	Sokolov	5,7	↓

Tabulka 3 – reprotoxické látky (bez oxidu uhelnatého)

Průmyslové provozy, které v roce 2013 vypustily nejvíce **reprotoxických** látek (poškozujících rozmnožování), **kromě oxidu uhelnatého**. Zařazení látek mezi **reprotoxické** vychází z hodnocení EPA státu Kalifornie¹ a z profilů látek uvedených na internetových stránkách Integrovaného registru znečišťování. Mezi reprotoxické jsme na základě zmíněných dokumentů zařadili následující látky: **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), arsen, benzen, benzo(g,h,i)perylene, dichlordifenyiltrichlor-ethan (DDT), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), diuron, ethylenoxid, fluoranthen, hexachlorbenzen (HCB), chlordecon, chrom, kadmium, mirex, nonylfenol a nonylfenoletoxy látky, organické sloučeniny cínu, oxid uhelnatý, pentachlorbenzen, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), polychlorované dioxiny + furany (PCDD/F), rtuť, simazin, toluen, toxafen, tributylcín a jeho sloučeniny, trifenylicín a sloučeniny a xyleny.**

¹ State of California EPA - Office of Environmental Health Hazard Assessment 2006: Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act of 1986 - Chemicals Known to the State to Cause Cancer or Reproductive Toxicity, 29.IX.06. Proposition 65. Available at: http://www.oehha.ca.gov/prop65/prop65_list/Newlist.html#list

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.-zpracovatelská část	Vřesová	2052,0	↑
2.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice - lokalita Tisová	Březová	395,6	↑
3.	DIAMO, státní podnik	DIAMO, s. p., o. z. SUL Příbram - čistírna důlních vod Horní Slavkov	Horní Slavkov	72,5	↓
4.	O-I Manufacturing Czech Republic, a.s.	O-I Manufacturing Czech Republic, a.s., závod Nové Sedlo	Nové Sedlo	33,5	↓
5.	CHEVAK Cheb, a.s.	ČOV Cheb, správa společnosti. laboratoř	Cheb	11,2	↑
6.	CHEVAK Cheb, a.s.	ČOV Mariánské Lázně	Mariánské Lázně	8,1	↑
7.	Momentive Specialty Chemicals, a.s.	Momentive Specialty Chemicals, a.s.	Sokolov	5,7	↓

Tabulka 4 – oxid uhelnatý

Průmyslové provozy, které v roce 2013 vypustily nejvíce reprotoxického **oxidu uhelnatého**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.-zpracovatelská část	Vřesová	635717	↑

Tabulka 5 – mutagenní látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných jako **mutagenní** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2013 (www.irz.cz). Zařazení látek mezi mutagenní vychází z profilů látek uvedených na internetových stránkách IRZ. Do skupiny mutagenních látek patří tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **alachlor, anthracen, 1,2-dichlorethan, diuron, ethylenoxid, fenoly, formaldehyd, mirex, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), trifluralin, trichlorethylen a vinylchlorid**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.-zpracovatelská část	Vřesová	48,8	↓
2.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice - lokalita Tisová	Březová	20,5	↑

Tabulka 6 – Endokrinní látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných jako **endokrinní** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2013 (www.irz.cz). Zařazení látek mezi endokrinní vychází z klasifikace látek v EU a USA. Do skupiny endokrinních látek patří tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **atrazin, chloralkany (C10-13), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), polychlorované bifenyly (PCB), polychlorované dioxiny + furany (PCDD/F), tetrachlorethylen (PER), trichlorbenzeny, styren**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice - lokalita Tisová	Březová	0,00011	↑

Tabulka 7 – skleníkové plyny

Pořadí provozoven podle množství **skleníkových plynů (oxid uhličitý, oxid dusný, metan)** v přepočtu na jejich potenciál přispívat ke skleníkovému efektu v celkových únicích **do ovzduší** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2013 (www.irz.cz). Údaje jsou v tunách. Umístění na prvních místech ovlivňují jen emise oxidu uhličitého.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v t	Trend
1.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.-zpracovatelská část	Vřesová	4096236	↓
2.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice - lokalita Tisová	Březová	1479755	=
3.	Momentive Specialty Chemicals, a.s.	Momentive Specialty Chemicals, a.s.	Sokolov	106336	↑

Tabulka 8 – plyny způsobující kyselé srážky

Tyto průmyslové provozy vypustily v roce 2013 nejvíce **plynů způsobujících kyselé srážky (amoniaku, oxidů dusíku, oxidů síry, fluorovodíku a chlorovodíku)**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.-zpracovatelská část	Vřesová	6372699	↓
2.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice - lokalita Tisová	Březová	5331116	↑
3.	Ostrovská teplárenská, a.s.	Ostrovská teplárenská, a.s., provoz teplárna Ostrov	Ostrov	461444	↓
4.	Lias Vintířov, lehký stavební materiál k.s.	LIAPOR	Vintířov	366584	↓
5.	Momentive Specialty Chemicals, a.s.	Momentive Specialty Chemicals, a.s.	Sokolov	330843	=
6.	O-I Manufacturing Czech Republic, a.s.	O-I Manufacturing Czech Republic, a.s., závod Nové Sedlo	Nové Sedlo	298436	↓
7.	MH Energo s.r.o.	Františkolázeňská výtopna, s.r.o.	Frant.Lázně	266989	↑
8.	Odeř Agrar k.s.	Chov prasat Odeř	Hroznětín	65647	↑
9.	Zemědělské družstvo Novosedly	VKK Pšov	Pšov	11649	-
10.	ANIMO Žatec, a.s.	Porodna selat – Jindřichov	Cheb	10412	-

Tabulka 9 – látky poškozující ozónovou vrstvu

Pořadí provozoven podle množství látek v přepočtu na jejich potenciál přispívat k poškozování ozónové vrstvy Země v celkových únicích **do ovzduší** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2013 (www.irz.cz). Započteny jsou pouze **hydrochlorofluorouhlovodíky (HCFC)**, **chlorofluorouhlovodíky (CFC)** a **tetrachlormetan (TCM)**. Potenciál poškozování ozónové vrstvy je vztažen k účinkům CFC (tzv. tvrdé freony), jejichž potenciál je 1. Pro HCFC (tzv. měkké freony) používáme koeficient 0,062, pro TCM koeficient 1,1.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Telefónica Czech Republic, a.s.	Telefónica Czech Republic, a.s. – CH9241	Mariánské Lázně	0,14	-
2.	Telefónica Czech Republic, a.s.	Telefónica Czech Republic, a.s. – KV9236	Nová Role	0,11	-

Tabulka 10 – látky nebezpečné pro vodní organismy

Následující průmyslové provozy vypustily v roce 2013 do vody nejvíce **látek nebezpečných pro vodní organismy**. Látky byly vybrány podle R-vět. Současně byly vybrány pouze látky, pro které se nahlašují emise do vody.

(1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), arzen a sloučeniny, atrazin, bromované difenylétery (PBDE), DDT, diuron, endosulfan, endrin, heptachlor, hexachlorbenzen, chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, chlorfenvinfos, chlorpyrifos, chrom a sloučeniny, isodrin, isoproturon, kadmium a sloučeniny, kyanidy, lindan (γ-HCH), měď a sloučeniny, mirex, naftalen, nikl a sloučeniny, nonylfenol a nonylfenoethoxylyáty, olovo a sloučeniny, pentachlorbenzen (PeCB), polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), rtuť a sloučeniny, simazin, sloučeniny organocínu, toxafen, tributylcín a sloučeniny, trifenylcín a sloučeniny, trifluralin a zinek a sloučeniny).

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. - zpracovatelská část	Vřesová	1963,0	↑
2.	CHEVAK Cheb, a.s.	ČOV Mariánské Lázně	Mariánské Lázně	465,3	↑
3.	CHEVAK Cheb, a.s.	ČOV Aš	Aš	162,6	-
4.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice - lokalita Tisová	Březová	131,9	↑
5.	DIAMO, státní podnik	DIAMO, s. p., o. z. SUL Příbram - čistírna důlních vod Horní Slavkov	Horní Slavkov	72,5	↓
6.	CHEVAK Cheb, a.s.	ČOV Cheb, správa společnosti. laboratoř	Cheb	71,4	↑
7.	Momentive Specialty Chemicals, a.s.	Momentive Specialty Chemicals, a.s.	Sokolov	5,7	↓

Tabulka 11 – perzistentní organické látky (POPs)

Následující průmyslové provozy v roce 2013 vypustily anebo předaly jinam nejvíce **POPs**, uvedených na **seznamech Stockholmské úmluvy a POPs protokolu ke Konvenci o dálkovém přenosu škodlivin v ovzduší**. Jedná se o **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), aldrin, bromované difenylétery (PBDE), DDT, dieldrin, endosulfan, endrin, heptachlor, hexachlorbenzen (HCB), hexachlorbutadien (HCB), chlordan, chlordecon, lindan, mirex, organické sloučeniny cínu, pentachlorbenzen (PeCB), polyaromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB) a toxaxen** s výjimkou množství PCB a polybromovaných difenyléterů (PBDE) v odpadech, jež podle našeho odhadu nemusely vzniknout jako vedlejší produkt výroby v provozech. Pro dioxiny byla ještě sestavena zvláštní tabulka.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice - lokalita Tisová	Březová	20,5	↑

Tabulka 12 – rtuť a její sloučeniny

Tyto průmyslové provozy v roce 2013 vypustily v emisích **do ovzduší, vody a půdy** nejvíce **rtuti a jejích sloučenin**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.-zpracovatelská část	Vřesová	176,2	↓
2.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice - lokalita Tisová	Březová	56,3	↓

Tabulka 13 – rtuť a její sloučeniny (v emisích a odpadech)

Průmyslové provozy, které v roce 2013 vypustily anebo v **odpadech** předaly nejvíce **rtuti a jejích sloučenin**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.-zpracovatelská část	Vřesová	176,2	↓
2.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice - lokalita Tisová	Březová	56,3	↓

Tabulka 14 – dioxiny

Tyto průmyslové provozy v roce 2013 vypustily **do ovzduší** nebo předaly v **odpadech a odpadních vodách** nejvíce **dioxinů**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v gramech TEQ	Trend
1.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice - lokalita Tisová	Březová	0,11	↑

Tabulka 15 – emise prachu (PM₁₀)

Tyto průmyslové provozy v roce 2013 vypustily **do ovzduší** nejvíce **prachových částic**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství PM ₁₀ v kg	Trend
1.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice - lokalita Tisová	Březová	97544	↑

Integrovaný registr znečišťování (IRZ) provozuje a data do něj sbírá Ministerstvo životního prostředí ČR prostřednictvím České informační agentury životního prostředí CENIA. Lze ho nalézt a vyhledávat v něm na adrese www.irz.cz. Údaje o únicích vybraných chemických látek hlásí do registru samy jednotlivé podniky, protože jim tuto povinnost ukládá zákon. Arnika pak údaje analyzuje a sestavuje z nich přehledné žebříčky znečišťovatelů, které z registru nelze jednoduše vyčíst. Přítomnost v těchto žebříčcích a jejich zveřejňování mnohdy motivují podniky k eliminaci emisí škodlivých látek a k zavedení technologií, jež jsou šetrnější k životnímu prostředí. Přesto se již několikrát objevila snaha omezit IRZ a tak i právo veřejnosti na informace o znečištění životního prostředí. Naposledy v rámci tzv. ekoauditů, kdy ministerstvo průmyslu a obchodu chce snížit množství sledovaných látek i ohlašujících podniků. Více zde: arnika.org/zachovejme-irz

Stránky Arniky věnované IRZ (včetně žebříčků za předchozí roky): arnika.org/registr-znecistovani